

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Π.Παναγιωτακοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516475
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 374

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ.: Γραμματεία Υφυπουργού
Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης
(Τομέας Κοινωνικής Ασφάλισης)
Πολιτική Γραμματεία

ΘΕΜΑ: «Άμεση καταβολή των συντάξεων και μερισμάτων στους απόστρατους πριν το Πάσχα»

ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ. 4536/7.4.2025 Ερώτηση

Σε απάντηση της παραπάνω Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τους βουλευτές κ.κ. Ν.Παπαναστάση, Θ.Παφίλη, Ν. Έξαρχο, Χ.Κατσώτη, Λ. Στολτίδη και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Α. Όσον αφορά τα αιτήματα περί αύξησης του ποσού των καταβαλλόμενων συντάξεων, καθώς και της εν γένει λήψης μέτρων για την αντιμετώπιση της ακρίβειας

1. Με την ψήφιση του ν.4387/2016 (Α'85) από 13.5.2016 κι εφεξής θεσπίστηκε νέος τρόπος υπολογισμού της κύριας σύνταξης που καταβάλλεται από τον e-ΕΦΚΑ, η οποία αποτελείται από το άθροισμα Εθνικής Σύνταξης και Ανταποδοτικής Σύνταξης. Ειδικότερα, με το άρθρο 7 του ν. 4387/2016 θεσπίστηκε η εθνική σύνταξη, ώστε να εξασφαλισθεί επαρκής αναπλήρωση εισοδήματος για τους συνταξιούχους. Η εθνική σύνταξη δεν χρηματοδοτείται από ασφαλιστικές εισφορές, αλλά απευθείας από τον κρατικό προϋπολογισμό και χορηγείται σε όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.

Όσον αφορά την ανταποδοτική σύνταξη, σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν. 4387/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 28 του ν. 4670/2020 και ισχύει, τούτη υπολογίζεται με βάση τις συντάξιμες αποδοχές του ασφαλισμένου, όπως ορίζονται στο άρθρο αυτό, τον χρόνο ασφάλισης, όπως ορίζεται στο άρθρο 34 του ν. 4387/2016 όπως ισχύει, και τα κατ`

έτος ποσοστά αναπλήρωσης των πινάκων 1 και 2 της παραγράφου 5 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016 όπως ισχύει, υπολογιζόμενα επί των συντάξιμων αποδοχών.

Από τα προηγούμενα προκύπτει σαφώς ότι, η εθνική σύνταξη δεν αποτελεί κατώτατο όριο σύνταξης, καθώς συγκαταβάλλεται μαζί με την ανταποδοτική σύνταξη σε όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα και αποτελεί μέρος της συνολικά καταβαλλόμενης κύριας σύνταξης.

Σημειώνεται πως, κατώτατο όριο χορηγείται στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης λόγω θανάτου (παρ. 4 περ. Β του άρθρου 12 του ν. 4387/2016, όπως ισχύει) ή θανάτου που οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια.

Το κατώτατο όριο σύνταξης θανάτου είναι ανάλογο με τα έτη ασφάλισης του θανόντα, δηλαδή ανέρχεται σε 436,4 για 20 έτη ασφάλισης με κατώτατο ποσό προκειμένου για έως και 15 έτη ασφάλισης τα 409,13 ευρώ.

Προκειμένου για θανάτους οφειλόμενους σε εργατικό ατύχημα το κατώτατο όριο αντιστοιχεί στο διπλάσιο του ποσού της εθνικής σύνταξης για 20 έτη ασφάλισης, δηλαδή 872,80 ευρώ για το έτος 2025, και αναπροσαρμόζεται βάσει της παρ. 4 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 33 του ν. 5006/2022 και ισχύει.

Το ίδιο ανωτέρω ποσό -872,80 ευρώ για το έτος 2025- χορηγείται σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 31 του ν.4387/2016 όπως ισχύει, ως κατώτατο όριο σύνταξης στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας, αν η αναπηρία οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια.

2. Αναφορικά με την αύξηση του ποσού των καταβαλλόμενων συντάξεων, με την παρ. 4α του άρθρου 25 του ν. 4670/2020, όπως ισχύει, προβλέπεται ότι από την 1.1.2023, το συνολικό ποσό της κύριας σύνταξης αυξάνεται κατ' έτος, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων με βάση συντελεστή που προκύπτει από το άθροισμα του ετήσιου ποσοστού μεταβολής του ΑΕΠ συν το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους διαιρούμενου διά του δύο (2) και δεν υπερβαίνει το ποσοστό μεταβολής του μέσου Ετήσιου Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

Κατ' εξουσιοδότηση των ανωτέρω, εκδόθηκε η απ 126331/28.12.2022 κοινή Υπουργική Απόφαση (Β' 6949) με την οποία καθορίστηκε από 01.01.2023 το ποσοστό αύξησης των κύριων συντάξεων που χορηγούνται από τον ε-Ε.Φ.Κ.Α, με έναρξη καταβολής μέχρι και 31/12/2022, το οποίο ανέρχεται σε επτά και εβδομήντα πέντε εκατοστά επί τοις εκατό (7,75%). Στη συνέχεια εκδόθηκε η α.π. Φ. 11321/οικ.104985/4.12.2023 ΚΥΑ (ΦΕΚ Β' 6856) με την οποία καθορίστηκε από 01.01.2024 το ποσοστό αύξησης των κύριων συντάξεων που χορηγούνται από τον ε- Ε.Φ.Κ.Α, με έναρξη καταβολής μέχρι και 31/12/2023, το οποίο ανέρχεται σε τρία επί τοις εκατό (3%), ενώ με την α.π. 53457/12.12.2024 ΚΥΑ (ΦΕΚ Β' 6865) καθορίστηκε από 1.1.2025 το ποσοστό αύξησης των κύριων συντάξεων που χορηγούνται από τον ε-ΕΦΚΑ με έναρξη καταβολής μέχρι και 31/12/2024 και το οποίο ανέρχεται σε 2,4%. Βάσει των ανωτέρω, το πλήρες ποσό της εθνικής σύνταξης από 1.1.2025 ανέρχεται σε 436,40 €.

Τέλος, σημειώνεται πως προκειμένου για την οικονομική ενίσχυση των συνταξιούχων που διατηρούν προσωπική διαφορά, με το άρθρο 17 του ν. 5162/2024 προβλέπεται η καταβολή εφάπαξ οικονομικής ενίσχυσης, κυμαινόμενης μεταξύ 100 και 200 ευρώ, για τους συνταξιούχους του ε- ΕΦΚΑ στους οποίους καταβλήθηκε τον Νοέμβριο του 2024 κύρια σύνταξη γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου και οι οποίοι κατά τον μήνα αυτό είχαν ποσό

προσωπικής διαφοράς συντάξεων, συμψηφιστέας με την ετήσια αναπροσαρμογή των συντάξεων, μεγαλύτερο των δέκα (10) ευρώ.

Αντίστοιχα, για την προστασία των συντάξεων από τον πληθωρισμό του έτους 2024, με το άρθρο 123 του ν. 5078/2023 προβλέπεται η καταβολή εφάπαξ οικονομικής ενίσχυσης, κυμαινόμενης μεταξύ 100 και 200 ευρώ για τους συνταξιούχους του e- ΕΦΚΑ στους οποίους καταβλήθηκε τον Οκτώβριο του 2023 κύρια σύνταξη γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου και οι οποίοι κατά τον μήνα αυτό είχαν ποσό προσωπικής διαφοράς συντάξεων, συμψηφιστέας με την ετήσια αναπροσαρμογή των συντάξεων, μεγαλύτερο των δέκα (10) ευρώ, ενώ για την στάθμιση του πληθωρισμού κατά το έτος 2022, με το άρθρο 80 του ν.5036/2023, χορηγήθηκε εφάπαξ οικονομική ενίσχυση, κυμαινόμενη μεταξύ 200 και 300 ευρώ, στους συνταξιούχους του ΕΦΚΑ που διατηρούσαν προσωπική διαφορά και των οποίων οι συντάξεις, ως συνολικό ποσό, είτε δεν αυξήθηκαν καθόλου είτε αυξήθηκαν μερικώς.

Όσον αφορά στο αίτημα για αυξήσεις στις επικουρικές συντάξεις, η αναπροσαρμογή των επικουρικών συντάξεων διενεργείται σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 96 του ν. 4387/2016 όπως έχει αντικατασταθεί από το άρθρο 44 του ν. 4670/2020 και την προβλεπόμενη από την παρ. 4 του αρ. 96 του ν. 4387/2016 υπ' αριθμ. 17537/989/06.05.2020 (ΦΕΚ Β'1887) Υπουργική Απόφαση των Τεχνικών Παραμέτρων. Σύμφωνα με το άρθρο 6 της ΥΑ περί μηχανισμού εξισορρόπησης, οι συντάξεις δεν αναπροσαρμόζονται στην περίπτωση που αν αφαιρεθούν τα έξοδα από τα έσοδα, το αποτέλεσμα θα προκύπτει αρνητικό, λαμβάνοντας υπόψη τα απολογιστικά στοιχεία της προηγούμενης χρήσης.

Β. Όσον αφορά το αίτημα περί κατάργησης της προσωπικής διαφοράς και ενσωμάτωσής της στις καταβαλλόμενες συντάξεις

1. Με την ψήφιση του ν.4387/2016, θεσπίστηκε από 13.5.2016 νέος τρόπος υπολογισμού των συντάξεων που καταβάλλονται από τον e-ΕΦΚΑ, οι οποίες από την ημερομηνία αυτή κι εφεξής υπολογίζονται με βάση τα άρθρα 7, 8 & 28 του ν.4387/2016, όπως ισχύουν. Με τα άρθρα 14 & 33 του ίδιου νόμου και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδοθείσες α.π. οικ.26083/887/2016 (ΦΕΚ1605, Β') και Φ.11321/οικ.10772/382/9.3.2021 (ΦΕΚ 1082, Β') Υπουργικές Αποφάσεις, επανυπολογίσθηκαν από 1.1.2019 οι καταβαλλόμενες ή καταβλητέες κατά την 12.5.2016 κύριες συντάξεις σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν.4387/2016, προκειμένου για την εφαρμογή των ενιαίων κανόνων του e-ΕΦΚΑ (λήψη εθνικής και ανταποδοτικής σύνταξης) και την προστασία των συντάξεων αυτών, με την πρόβλεψη χορήγησης προσωπικής διαφοράς, στις περιπτώσεις που το καταβαλλόμενο ποσό συντάξεων είναι μεγαλύτερο από αυτό που θα προκύψει κατά το στάδιο της αναπροσαρμογής τους.

2. Σύμφωνα με το αρ. 14 παρ. 2β του ν. 4387/2016, όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4670/2020 και ισχύει, αν το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων είναι μεγαλύτερο εκείνου που προκύπτει από τον υπολογισμό τους σύμφωνα με την παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου 14, το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο, συμψηφιζόμενο κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του, με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων, όπως αυτή προκύπτει κατ' εφαρμογή της παραγράφου 4 του ίδιου άρθρου.

Επιπλέον, σύμφωνα με το αρ. 14 παρ. 3.β.α του ν. 4387/2016, όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 25 του ν. 4670/2020 και ισχύει, οι κύριες συντάξεις που έχουν απονεμηθεί ή εκκρεμεί η απονομή τους πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 και έχουν επανυπολογισθεί σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του ίδιου άρθρου, υπολογίζονται εκ νέου από 1.10.2019 σύμφωνα

με τα ποσοστά αναπλήρωσης του πίνακα 2 της παραγράφου 5 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016. Επίσης, σύμφωνα με την παρ. 3.β.β. του ίδιου άρθρου, εάν από την 1.10.2019 το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων είναι μεγαλύτερο εκείνου που προκύπτει από τον υπολογισμό τους σύμφωνα με τον πίνακα 2 της παραγράφου 5 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016, το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά, συμψηφιζόμενο κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του, με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων, όπως αυτή προκύπτει κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 4α του αρ. 14 του ν. 4387/2016 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 25 του ν. 4670/2020.

3. Σημειώνεται ότι το ισχύον θεσμικό πλαίσιο δεν αποκλείει την θετική αναπροσαρμογή (αύξηση) των συντάξεων όσων συνταξιούχων διατηρούν θετική προσωπική διαφορά μελλοντικά, θέτει όμως ως προϋπόθεση η προσωπική αυτή διαφορά να έχει προηγουμένως μηδενιστεί μέσω του συμψηφισμού της με τις προβλεπόμενες στο άρθρο 14 παρ. 4^α του ν.4387/2016, όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 25 του ν. 4670/2020, αναπροσαρμογές/αυξήσεις των συντάξεων και τούτο διότι:

i. αφενός με το ν.4387/2016 θεσπίστηκε ένας νέος τρόπος υπολογισμού των συντάξεων που οδηγεί σε μείωση των εφεξής καταβαλλομένων συντάξεων σε σχέση με το προϊσχύον σύστημα, προκειμένου για την συγκράτηση της συνταξιοδοτικής δαπάνης και την ενίσχυση της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού και συνταξιοδοτικού συστήματος. Συνεπώς, όσοι καθίστανται συνταξιούχοι από τις 13.5.2016 και μετά βρίσκονται σε δυσμενέστερη θέση σε σχέση με τους ήδη συνταξιούχους την ημερομηνία αυτή, των οποίων οι συντάξεις υπολογίστηκαν με διατάξεις προγενέστερες του ν.4387/2016, και

ii. αφετέρου η θετική προσωπική διαφορά διατηρήθηκε και συνέχισε να καταβάλλεται και μετά την 1.1.2019, με αποτέλεσμα οι διατηρούντες θετική προσωπική διαφορά παλαιοί συνταξιούχοι να βρίσκονται σε ευμενέστερη θέση σε σχέση με τους μετά το ν.4387/2016 συνταξιούχους ακόμη και στις περιπτώσεις που έχουν τα ίδια ασφαλιστικά δεδομένα (έτη ασφάλισης και συντάξιμες αποδοχές).

Γ. Όσον αφορά το αίτημα περί επαναχορήγησης της 13ης και 14ης σύνταξης

Στο πλαίσιο των δημοσιονομικών ορίων και δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν βάσει του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013 - 2016, με τις διατάξεις της υποπαρ. Β4 της παρ. Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222) για τον Δημόσιο Τομέα, και με τις διατάξεις της υποπ. ΙΑ.6 της παρ. ΙΑ του άρθρου πρώτου του ίδιου νόμου για τον Ιδιωτικό Τομέα, καταργήθηκαν τα δώρα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και το επίδομα αδείας για τους συνταξιούχους και δικαιούχους βοηθημάτων όλων των φορέων και τομέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, καθώς και του ΟΓΑ, του ΝΑΤ και του Δημοσίου από 01.01.2013.

Ακολούθως, με τις διατάξεις του άρθρου 120 του ν. 4611/2019 (Α' 73), προβλέφθηκε - για το έτος 2019 και για κάθε επόμενο έτος, η χορήγηση 13ης σύνταξης στους δικαιούχους κύριας σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου, στους δικαιούχους προσυνταξιοδοτικής παροχής και στους δικαιούχους επιδομάτων σύνταξης με αιτία την αναπηρία, το ύψος της οποίας καθοριζόταν με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου. Ωστόσο, το παραπάνω θεσμικό πλαίσιο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 47 του ν. 4670/2020 (Α' 43) και εκ νέου τροποποιήθηκε με το άρθρο 74 του ν. 4837/2021 (Α' 178). Η νέα ρύθμιση ουσιαστικά κατήργησε την 13η σύνταξη. Συγκεκριμένα, το άρθρο 120 του ν. 4611/2019 (Α' 73), όπως ισχύει μετά τις ως άνω νομοθετικές μεταβολές, προβλέπει ότι: «1. Από την

1.1.2020 στον ετήσιο κοινωνικό προϋπολογισμό εγγράφεται δαπάνη ύψους 0,5% του ΑΕΠ, από την οποία καλύπτεται η δαπάνη που δημιουργείται ετησίως σε εφαρμογή των υπ' αριθμ. 1890/2019 και 1891/2019 αποφάσεων της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας και τυχόν πλεόνασμα μεταφέρεται στον e-ΕΦΚΑ, προκειμένου να καλυφθούν παροχές πρόνοιας και υγείας και δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης. Οι σχετικές πιστώσεις εγγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. 2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται πριν από την κατάθεση στη Βουλή του προσχεδίου του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη τις αναλογιστικές προβολές, τα στοιχεία εκτέλεσης του κοινωνικού προϋπολογισμού και τους ετήσιους δημοσιονομικούς στόχους, καθορίζεται ετησίως το ποσό που διατίθεται για τη χρηματοδότηση της δαπάνης από την εφαρμογή των δικαστικών αποφάσεων της παρ. 1.».

Σύμφωνα, εξάλλου, με την αιτιολογική έκθεση του νόμου (επί του άρθρου 47 του ν. 4670/2020 που αντικατέστησε το άρθρο 120 του ν. 4611/2019 και κατήργησε την 13η σύνταξη): «...Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος, αλλά και ο ανταποδοτικός και αναδιανεμητικός του χαρακτήρας ... Ειδικότερα από την ανωτέρω ετήσια δαπάνη που έχει ήδη συμπεριληφθεί στον προϋπολογισμό του 2020, ένα μέρος της θα καλύπτει τις νέες πολιτικές που προτείνονται, όπως την άρση των περικοπών στις επικουρικές συντάξεις και την αυξημένη δαπάνη κύριων συντάξεων λόγω των αυξημένων νέων ποσοστών αναπλήρωσης ενώ μέρος της δαπάνης θα καλύψει πολιτικές κοινωνικού κράτους (πρόνοιας και κοινωνικής αλληλεγγύης, υγείας) ...».

Σημειώνεται, περαιτέρω, ότι το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης έχει λάβει σειρά στοχευμένων μέτρων για τη στήριξη των συνταξιούχων, ιδίως των χαμηλοσυνταξιούχων, παραμένοντας συνεπές προς τη δέσμευση της Κυβέρνησης ότι τα θετικά δημοσιονομικά αποτελέσματα που επιτυγχάνονται καθ' υπέρβαση των στόχων θα επιστρέφουν ως όφελος στην κοινωνία. Συγκεκριμένα, τα προηγούμενα χρόνια έχουν γίνει οι κάτωθι ενέργειες:

Με τα άρθρα 25 και 26 του ν. 4865/2021 (Α' 238) χορηγήθηκε έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε ευάλωτους συνταξιούχους τα Χριστούγεννα του 2021 καθώς και προσαύξηση των προνοιακών παροχών σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία και σε ανασφάλιστους υπερήλικες.

Με τα άρθρα πεντηκοστό τρίτο και πεντηκοστό τέταρτο του ν. 4917/2022 (Α' 67) χορηγήθηκε έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε ευάλωτους συνταξιούχους το Πάσχα του 2022, και έκτακτη προσαύξηση προνοιακών παροχών σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία, σε ανασφάλιστους υπερήλικες και σε δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και του επιδόματος παιδιού.

Με τα άρθρα 3 και 4 του ν. 4997/2022 (Α' 219) χορηγήθηκε έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε συνταξιούχους τα Χριστούγεννα του 2022 και έκτακτη προσαύξηση προνοιακών παροχών σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία, σε ανασφάλιστους υπερήλικες και σε δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και του επιδόματος παιδιού.

Με το άρθρο 80 του ν. 5036/2023 (Α' 77) χορηγήθηκε έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε συνταξιούχους το Πάσχα 2023.

Με το άρθρο 118 του ν. 5072/2023 (Α' 198) χορηγήθηκε επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης σε ευάλωτα νοικοκυριά συνταξιούχων και δικαιούχων προνοιακών επιδομάτων, καθώς και σε άτομα με αναπηρία τα Χριστούγεννα του 2023.

Με τα άρθρα 123 ν. 5078/2023 (Α' 211) χορηγήθηκε έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση σε συνταξιούχους του e-ΕΦΚΑ για τα Χριστούγεννα 2023, για τους οποίους δεν χορηγήθηκε αύξηση της σύνταξης λόγω προσωπικής διαφοράς.

Με τα άρθρα 17 και 18 του ν. 5162/2024 (Α' 198) χορηγήθηκε έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση σε συνταξιούχους του e-ΕΦΚΑ για τα Χριστούγεννα 2024, για τους οποίους δεν χορηγήθηκε αύξηση της σύνταξης λόγω προσωπικής διαφοράς, καθώς και επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης σε ευάλωτα νοικοκυριά και άτομα με αναπηρία.

Επίσης, μετά από 12 χρόνια, έχουν δοθεί τρεις μόνιμες αυξήσεις στις συντάξεις, κατά 7,75% το 2023, κατά 3% το 2024 και κατά 2,4% από 01.01.2025, με εφαρμογή του μηχανισμού που συνδέει την αύξηση των συντάξεων με την αύξηση του Α.Ε.Π. και την εξέλιξη του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. Αυτό σημαίνει ότι με την τελευταία αύξηση το σωρευτικό ποσοστό αύξησης των συντάξεων υπερβαίνει το 13% εντός της τελευταίας τριετίας.

Τέλος, με το άρθρο 52 του ν. 5167/2024 (Α' 207), το μέτρο της πλήρους απαλλαγής από τη συμμετοχή στη φαρμακευτική δαπάνη επεκτείνεται από 01.03.2025 και στους ήδη και εφεξής συνταξιούχους που θα δικαιούνταν την παροχή του Ε.Κ.Α.Σ. εάν είχαν καταστεί συνταξιούχοι κατά το τελευταίο έτος καταβολής του.

Κατ' αυτόν τον τρόπο, αποδεικνύουμε έμπρακτα τη δέσμευσή μας να στηρίξουμε τους χαμηλοσυνταξιούχους και να προωθήσουμε την κοινωνική συνοχή με υπευθυνότητα και σεβασμό στη δημοσιονομική σταθερότητα.

Σε κάθε περίπτωση, όσον αφορά στο αίτημα επαναφοράς του 13ου και του 14ου μισθού στο Δημόσιο, αρμόδιο να σας ενημερώσει είναι το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

Δ. Όσον αφορά το αίτημα περί καταβολής αναδρομικών ποσών από περικοπές των συντάξεων βάσει των ν. 4051/2012 και ν. 4093/2012 για το 11μηνο 6/2015-5/2016

Με τις διατάξεις του άρθρου 114 του ν.4714/2020 (Α' 148), όπως ισχύει με το άρθρο 34 του ν. 4734/2020, σε συμμόρφωση με τις αριθμ. 1439-1443/2020 αποφάσεις του ΣΤΕ προβλέφθηκε για τους συνταξιούχους του ιδιωτικού τομέα η επιστροφή των ποσών μειώσεων των κύριων συντάξεων, οι οποίες επιβλήθηκαν κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 4051/2012 (Α' 40) και του άρθρου πρώτου παρ. ΙΑ υποπαρ. ΙΑ.5 περ. 1 του ν. 4093/2012 (Α' 222) κατά το χρονικό διάστημα 6/2015-5/2016. Ειδικά για τους συνταξιούχους του πρώην Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (ΝΑΤ), τα προς επιστροφή ποσά υπολογίζονται με βάση τις μειώσεις που επιβλήθηκαν στις κύριες συντάξεις τους κατ' εφαρμογή της αριθμ. 476/28-02-2012 (Β' 499) απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Ομοίως, με τις διατάξεις του άρθρου 33 του ν.4734/2020 (196, Α'), προκειμένου για τη συμμόρφωση της Διοίκησης με τις ανωτέρω αποφάσεις του ΣΤΕ, προβλέφθηκε για τους

συνταξιούχους του δημόσιου τομέα, τους συνταξιούχους υπαλλήλους των ΟΤΑ και των ΝΠΔΔ που διέπονται από το ίδιο με τους δημοσίους υπαλλήλους συνταξιοδοτικό καθεστώς και τους συνταξιούχους υπαλλήλους του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος και των ασφαλιστικών Ταμείων του προσωπικού Σιδηροδρομικών Δικτύων, που διέπονται από το καθεστώς του ν.δ. 3395/1955 (Α' 276), η επιστροφή αναδρομικά ποσών μειώσεων των κύριων συντάξεων τα οποία αντιστοιχούν σε περικοπές και μειώσεις κύριων συντάξεων των ανωτέρω κατηγοριών συνταξιούχων, οι οποίες επιβλήθηκαν κατ' εφαρμογή της υποπαρ. Β3 της παρ. Β' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222) κατά το χρονικό διάστημα 6/2015 έως 5/2016.

Για την υλοποίηση των ανωτέρω εκδόθηκαν οι α.π. Φ.11321/35005/1528/13.10.2020 (ΑΔΑ: ΨΜΣΣ46ΜΤΛΚ-Ε5Λ) και α.π. Φ.11321/37311/1610/13.10.2020 (ΑΔΑ: 9Η4246ΜΤΛΚ-ΦΔΨ) Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις με τις οποίες εξειδικεύτηκε ο τρόπος επιστροφής των ποσών μειώσεων συντάξεων του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, αντίστοιχα.

Με την παράγραφο 4 του άρθρου 114 του ν.4714/2020, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 34 του ν. 4734/2020 και ισχύει, και την παρ. 4 του άρθρου 33 του ν. 4734/2020 προβλέπεται ότι, με την καταβολή των ποσών της παρ. 1 του αρ. 34 του ν. 4734/2020 όπως και της παρ. 1 του αρ. 33 του ν. 4734/2020 οι αξιώσεις των συνταξιούχων του ιδιωτικού και του δημοσίου τομέα αντίστοιχα για ποσά που αντιστοιχούν σε περικοπές, μειώσεις και καταργήσεις κύριων, επικουρικών συντάξεων, επιδομάτων αδείας και εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, κατά το χρονικό διάστημα από τις 11.6.2015 έως τη δημοσίευση του ν.4387/2016, δυνάμει του ν.4051/2012 και του ν. 4093/2012, αποσβένονται, ενώ η προβλεπόμενη απόσβεση δεν καταλαμβάνει τις εκκρεμείς ενώπιον των δικαστηρίων δίκες κατά τον χρόνο της δημοσίευσης του νόμου.

Η πρόβλεψη του νόμου για την απόσβεση των αξιώσεων καταλαμβάνει μόνο όσους συνταξιούχους δεν είχαν ασκήσει ένδικα βοηθήματα ή μέσα μέχρι την δημοσίευση του ν. 4714/2020, ήτοι μέχρι 31.07.2020, ενώ δεν αφορά τα πρόσωπα που είχαν ήδη ασκήσει ένδικα βοηθήματα ή μέσα νωρίτερα, των οποίων οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται κανονικά και σε καμία περίπτωση αυτή δεν καταλαμβάνει τις δικαστικώς αναγνωρισμένες με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις αξιώσεις.

Σημειώνεται, ακόμη, ότι κατά των ανωτέρω ΚΥΑ ασκήθηκαν αιτήσεις ακύρωσης από συνταξιούχους και συλλογικά όργανα συνταξιούχων, οι οποίες εκδικάστηκαν από το ΣΤΕ και εκδόθηκαν οι υπ' αριθ. 1403-1407/2022 αποφάσεις Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, με τις οποίες κρίθηκε ότι οι διατάξεις του άρθρου 114 του ν. 4714/2020 δεν αντίκειται στα άρθρα 17 και 25 του Συντάγματος και το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου ΕΣΔΑ, και ως εκ τούτου, είναι συνταγματική η επιστροφή ποσών από περικοπές κύριων συντάξεων και όχι επικουρικών και δώρων, για το διάστημα 11.6.2015- 12.5.2016 στους συνταξιούχους του ιδιωτικού τομέα, καθώς και η απόσβεση των λοιπών αξιώσεων για όσους συνταξιούχους δεν άσκησαν προσφυγή μέχρι 31.7.2020.

Σημειώνεται τέλος ότι όσον αφορά την τυχόν καταβολή αναδρομικών ποσών από περικοπές δώρων, επιδομάτων και επικουρικών συντάξεων, εκδόθηκε η υπ' αριθ. 3/2025 απόφαση του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου σχετικά με την συνταγματικότητα ή μη των περικοπών του ν. 4093/2012, και σχετικά η Διοίκηση θα προβεί στις απαραίτητες ενέργειες συμμόρφωσης.

Τέλος, σύμφωνα την ενημέρωση που παρασχέθηκε από τον e-ΕΦΚΑ, οι ατομικές δικαστικές αποφάσεις που αφορούν στην επιστροφή μνημονιακών κρατήσεων ή στην καταβολή δώρων

και επιδομάτων αντίστοιχα, εκτελούνται κανονικά με την καταβολή των επιδικασθέντων ποσών στους δικαιούχους.

Ε. Όσον αφορά το αίτημα περί καταβολής της σύνταξης χηρείας στο 70% αυτής του θανόντος, για τους συνταξιούχους κύριας σύνταξης λόγω θανάτου και προκειμένου περί θανάτου που έχει επισυμβεί από 13.05.2016 και εφεξής, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 12 του ν.4387/2016, όπως ισχύει.

Πιο συγκεκριμένα, ο επιζών δικαιούχος σύζυγος της σύνταξης λόγω θανάτου όλων των ενταχθέντων στο e-ΕΦΚΑ φορέων, συμπεριλαμβανομένου και του Δημοσίου δικαιούται το 70% της σύνταξης λόγω θανάτου για μία τριετία. Μετά την παρέλευση αυτού του χρονικού διαστήματος, το ως άνω ποσοστό μειώνεται στο 50%, εφόσον ο δικαιούχος εργάζεται ή αυτοαπασχολείται ή λαμβάνει σύνταξη εξ ιδίου δικαιώματος. Τα ανωτέρω δεν ισχύουν στην περίπτωση που ο επιζών σύζυγος, κατά το χρόνο θανάτου είναι ανάπηρος σωματικά ή πνευματικά με ποσοστό αναπηρίας άνω του 67%. Στην περίπτωση αυτή εξακολουθεί να λαμβάνει το 70% της σύνταξης ανεξαρτήτως άλλων προϋποθέσεων.

Περαιτέρω, επισημαίνεται η προστασία των κατωτάτων ορίων που υφίστανται για τους συνταξιούχους θανάτου, όπου η σύνταξη θανάτου μετά την 3ετία ακόμα και στην περίπτωση που ο επιζών απασχολείται ή λαμβάνει και σύνταξη εξ ιδίου δικαιώματος δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού της πλήρους εθνικής σύνταξης - 436,40 ευρώ - εφόσον ο θανών είχε 20 χρόνια και άνω ασφάλισης και δεν μπορεί να είναι κατώτερο των 409,13 ευρώ για χρόνο ασφάλισης του θανόντα έως και 15 έτη.

Τα θέματα που άπτονται της εφαρμογής και του τρόπου υλοποίησης των διατάξεων του άρθρου 12 του ν.4387/2016 για τη σύνταξη λόγω θανάτου, καθώς και τυχόν δυνατότητα βελτιωτικής μεταβολής των σχετικών διατάξεων, αποτελούν ζητήματα η ρύθμιση των οποίων απαιτεί επανεξέταση του θεσμικού πλαισίου.

Όσον αφορά στις επικουρικές συντάξεις λόγω θανάτου, έως την έκδοση του ενιαίου κανονισμού παροχών του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ συνεχίζουν να ισχύουν οι καταστατικές διατάξεις των ενταχθέντων πρώην ταμείων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών.

ΣΤ. Τέλος, σας ενημερώνουμε ότι η ημερομηνία καταβολής των κύριων συντάξεων ορίζεται στο άρθρο 34 του Ν. 4611/2019.

Τα αιτήματα καταβολής έκτακτου μερίσματος λόγω Πάσχα και έντοκης επιστροφής των παρακρατήσεων του ν.4093/2012 από τα Μετοχικά Ταμεία των Ενόπλων Δυνάμεων από το έτος 2015 και όχι μόνο για το έτος 2021 εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του συνερωτώμενου Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, το οποίο εποπτεύει τα εν λόγω ταμεία.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ANNA ΕΥΘΥΜΙΟΥ